

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัยในการแก้ปัญหาดุลการชำระเงินขาดดุลเรื้อรังของประเทศไทยด้วยมาตรการทางตรง อันประกอบด้วยหลายตัวแปร นั้น ก็เพื่อจะใช้ตัวแปรต่าง ๆ ทางเศรษฐศาสตร์เหล่านั้นมาใช้ในการแก้ไขปัญหาดังกล่าวข้างต้น จึงมุ่งเน้นการวิเคราะห์ถึงปัจจัยทั้งหลาย ที่ส่งผลกระทบต่อดุลการชำระเงินของประเทศไทย ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ประกอบด้วยข้อมูลต่าง ๆ ของสถานการณ์ดุลการชำระเงินของประเทศไทย ที่เป็นมาจากอดีตจนถึงปัจจุบัน โดยอาศัย “ตารางสถิติของธนาคารแห่งประเทศไทย” ในด้าน “การค้าระหว่างประเทศและดุลการชำระเงิน” จากปีต่าง ๆ ในอดีตถึงปัจจุบัน

“ดุลการชำระเงิน” เป็นบัญชีที่บันทึกมูลค่าทั้งหมดของการซื้อขายแลกเปลี่ยนสินค้าและบริการ ตลอดจนการเป็นเจ้าหนี้ ถูกหนี้ ในกิจกรรมทางเศรษฐกิจทั้งหมดในระยะเวลาหนึ่งระหว่างผู้มีภูมิลำเนาอยู่ในประเทศหนึ่ง กับ ผู้มีภูมิลำเนาอยู่อีกประเทศหนึ่ง นอกจากนั้นดุลการชำระเงินยังบันทึกการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ ซึ่งหมายถึง การเปลี่ยนแปลงความเป็นเจ้าของในทรัพย์สิน หรือบริการทางเศรษฐกิจระหว่างผู้ที่ อาศัยอยู่ในประเทศหนึ่งกับผู้ที่อาศัยอยู่อีกประเทศหนึ่ง โดยบันทึกการเปลี่ยนแปลงทั้งของเอกชน บริษัท และรัฐบาล รวมเข้าด้วยกันทั้งหมดโดยทั่วไปแล้ว การเปลี่ยนแปลงจะมีการชำระเงินอยู่ด้วย เช่น การจ่ายเงินซื้อสินค้าและบริการ หรือจะแลกเปลี่ยนสินค้ากับสินค้าโดยตรง หรือจะเป็นการให้เปล่า ก็คือเป็นการแลกเปลี่ยนทางเศรษฐกิจที่จะต้องบันทึกไว้ในดุลการชำระเงิน

การจัดทำดุลการชำระเงินนั้น จัดทำเป็นบัญชี ซึ่งมีรายการถูกหนี้อยู่ด้านหนึ่ง และรายการเจ้าหนี้อยู่อีกด้านหนึ่ง หรืออาจเรียกว่าเป็นรายจ่ายด้านหนึ่ง และเป็นรายรับอีกด้านหนึ่ง

ดุลการชำระเงิน ประกอบด้วยบัญชี ที่สำคัญดังนี้ คือ

1. บัญชีเดินสะพัด (Current Account)
2. บัญชีเงินทุน (Capital Account)
3. บัญชีการโอน (Transfer Payments)
4. บัญชีทุนสำรองระหว่างประเทศ (International Reserves)
5. รายการผิดพลาด (Errors and Omission)

1. บัญชีเดินสะพัด (Current Account) แบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ

- (1). บัญชีของเอกชน (Private) บัญชีของเอกชนประกอบด้วยรายการที่สำคัญ คือ
- ก. คุณการค้ำ(Balance of Trade): สินค้าเข้า (Import) สินค้าออก (Export)
 - ข. บริการ (Invisible Items) ได้แก่
 - ค่าขนส่ง (Transportation)
 - เงินค่าท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว(Travel Expenditure)
 - เงินปันผลจากการลงทุนในต่างประเทศ
 - เงินประกันภัย
 - เงินบริจาคน (Private Gifts)
 - รายได้เบ็ดเตล็ด (Miscellaneous Service)
- (2). บัญชีรัฐบาล (Government) ได้แก่
- เงินช่วยเหลือระหว่างประเทศ (Foreign Aid)
 - การช่วยเหลือในรูปอาวุธยุทธโปกรณ์ (Military Goods and Services)
 - การจ่ายเงินของรัฐบาลในต่างประเทศ
 - เงินค่าใช้หนี้สงคราม (Reparation)

2. บัญชีทุน (Capital Account) แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

- (1). เงินทุนระยะสั้น (Short Term Capital) ประกอบด้วย
- เอกชน } โดยมากอายุไม่เกิน 1 ปี
 - รัฐบาล

ตัวอย่างเงินทุนระยะสั้น ได้แก่ ครีฟ ตัวเงิน เลดเตอร้อฟเครดิต บัญชีเงินฝากธนาคาร ฯลฯ

- (2). เงินทุนระยะยาว (Long-term Capital) ประกอบด้วย

- เอกชน } เงินกู้ หุ้น หรือพันธบัตร ที่มีอายุมากกว่า 1 ปีขึ้นไป
- รัฐบาล

3. บัญชีการโอนเงิน (Transfer Payment) อาจเป็นการโอนเงินทั้งด้านเอกชน และรัฐบาล

4. บัญชีทุนสำรองระหว่างประเทศ (International Reserves)

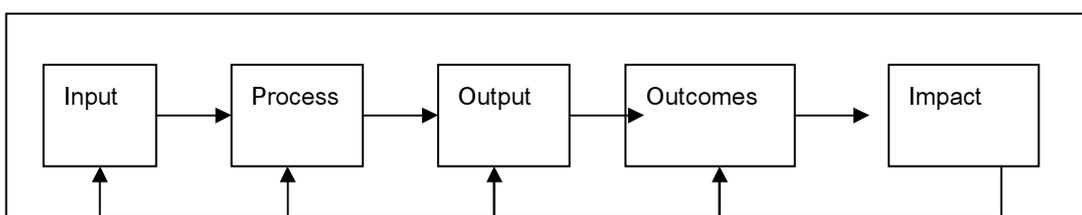
เป็นบัญชีของรัฐบาลรวมถึง การเพิ่มขึ้นหรือลดลงในการแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ (Foreign Exchange) และ ทองคำเงินตรา (Monetary Gold)

5. รายการผิดพลาด (Errors and Omission) เป็นรายการสุดท้ายของคุณการชำระหนี้ ช่วยทำให้คุณการชำระหนี้สมดุลในด้านบัญชี แต่ไม่ได้ช่วยให้สมดุลในด้านเศรษฐกิจเลย

ระเบียบวิธีวิจัย

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัญหาการขาดดุลเรื้อรังของเศรษฐกิจประเทศไทย เพื่อสร้างเครื่องมืออันมีประสิทธิภาพอิทธิพลต่อการแก้ไขปัญหาดังกล่าว

- 1). เครื่องมือที่ใช้ เอกสารวิชาการ ตำรา ทฤษฎีต่างๆ การสืบค้นข้อมูลจากอินเทอร์เน็ต ทั้งบทความวิชาการ
 - I. งานสัมมนาวิชาการ การประชุม Symposium
 - II. Macroeconomic Models
 - III. งานสืบค้นข้อมูล

- 2). การวิเคราะห์ข้อมูล ทั้งเชิงปริมาณ และ เชิงคุณภาพ (Quantitative & Qualitative Techniques) วิเคราะห์เนื้อหา ตามแนวทฤษฎี และกรอบแนวความคิด
- 3). การนำเสนอผลการวิจัย เพื่อแก้ปัญหการขาดดุลการชำระเงินเรื้อรังของประเทศไทย ด้วยการนำเสนอ "รายงานผลการวิจัย"

ขอบเขตการวิจัย

- 1). มาตรการทางตรง ที่ใช้เป็นเครื่องมือทางทฤษฎีเศรษฐศาสตร์มหภาค นำมาวิเคราะห์ :-
 - 1.1 ภาษีศุลกากร และการให้เงินอุดหนุนสินค้าออก (Tariff)
 - 1.2 อัตราดอกเบี้ย (Interest rate)
 - 1.3. อัตราแลกเปลี่ยน (Exchange rate)
 - 1.4 นโยบายการเงินแบบเข้มงวด (Tight monetary policy)
 - 1.5 นโยบายการคลังแบบเข้มงวด (Tight fiscal policy)
 - 1.6 การควบคุมปริมาณสินค้านำเข้า (Import quota)
 - 1.7 การควบคุมการไหลออกของเงินทุน (Capital outflow control)
 - 1.8 ระบบอัตราแลกเปลี่ยนหลายอัตรา (Multiple exchange rates)
 - 1.9 การจำกัดการส่งออกโดยสมัครใจ (Voluntary export restriction: VERs)
- 2). การสร้างแบบจำลองทางเศรษฐศาสตร์มหภาค (Macroeconomic Models)
- 3). การวิเคราะห์ปัญหาของการขาดดุลเรื้อรัง ที่มีมาจากอดีต - ปัจจุบัน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยจะใช้แบบ “พหุวิธี” (Multiple methods) ที่มีปฏิสัมพันธ์กัน และกันในพื้นที่ และ การกลั่นกรอง พัฒนาข้อมูลเพื่อให้ได้องค์ความรู้ใหม่ ๆ ในการแก้ปัญหา (Humanistic) ข้อมูลต่าง ๆ นั้นต้องนำมาใช้ร่วมกันและกัน ทั้งมีความไว ใหวัดง่ายต่อกันในการศึกษาหาความรู้ การวิจัยจึงต้องมองหาความเกี่ยวพันกันของการนำข้อมูลมาใช้ร่วมกัน ทั้งต้องแสวงหาเพื่อสร้าง “พันธะ” “ความสัมพันธ์กันและกัน” (rapport) และความน่าเชื่อถือ (Credibility) ของข้อมูลต่าง ๆ ในการศึกษา

วิธีการแห่งงานวิจัย องค์ประกอบใหญ่ 3 ประการแห่งงานวิจัยนี้ คือ วิธีเฉพาะของการเก็บข้อมูลและการวิเคราะห์ ดังตารางด้านล่าง

ตารางที่ 1 กระบวนการวิจัยเชิงคุณภาพ,ปริมาณ และแบบผสม

วิธีวิจัยเชิงปริมาณ	วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ	วิธีวิจัยแบบผสม
เครื่องมือก่อนตัดสินใจบนพื้นฐาน อยู่บนคำถาม พฤติกรรมข้อมูล, - ข้อมูลเชิงทัศนคติ - ข้อมูลเชิงสังเกตการณ์ - ข้อมูลเชิงสำรวจ census การวิเคราะห์ทางสถิติ	วิธีการต่าง ๆ ที่กำลังเกิดขึ้นใหม่ คำถามปลายเปิด ข้อมูลการสัมภาษณ์ - ข้อมูลเชิงสังเกตการณ์ - ข้อมูลเอกสาร - ข้อมูล audiovisual ตำราและการวิเคราะห์ ภาพลักษณ์	วิธีต่างๆ ทั้งก่อนตัดสินใจและที่ กำลังเกิดขึ้นใหม่ คำถามทั้งชนิดปลายเปิดและปิด รูปแบบผสมของการนำข้อมูล มาใช้กับทุกวิธีการที่เป็นไป ได้แห่งการวิเคราะห์ทาง สถิติและทางเอกสาร ตำรา

เพื่อที่จะเข้าใจถึงองค์ประกอบ 3 ประการเหล่านี้ (ความรู้ที่ใช้สนับสนุน, กลยุทธ์ต่างๆ, และวิธีการต่างๆ) ประสมประสานกันในทางปฏิบัติ จึงขอเสนอการมองภาพกว้างทั้งหลายแห่งงานวิจัย ดังตารางข้างล่างนี้

ตารางที่ 2 การประสมประสานทางเลือกของความรู้ที่ใช้สนับสนุน, การยุทธศาสตร์สืบค้น และ วิธีการต่าง ๆ แห่งการวิจัย

วิธีวิจัย	ความรู้ที่ใช้สนับสนุน	กลยุทธ์การสืบค้น	วิธีการต่างๆ
เชิงปริมาณ	สมมุติฐานสถานการณ์เชิงบวก (post positivist)	การออกแบบเชิงทดลอง (Experimental design)	การวัดทัศนคติ, พฤติกรรม การจัดลำดับ
เชิงคุณภาพ	สมมุติฐานเชิงสร้างสรรค์ (Constructivist Assumption)	การออกแบบเชิงชาติพันธุ์วรรณนา (Ethnographic design)	การสังเกตการณ์ภาคสนาม (Field observations)
เชิงคุณภาพ	สมมุติฐานเชิงอิสระเสรี (Emancipatory Assumption)	การออกแบบเชิงบรรยายพรรณนาโวหาร (Narrative design)	การสัมภาษณ์แบบปลายเปิด (Open-ended interviewing)
วิธีการแบบประสมประสาน	สมมุติฐานเชิงปฏิบัติจริง (Pragmatic Assumption)	การออกแบบด้วยวิธีประสมประสาน	มาตรวัดแบบปลายเปิด, การสังเกตการณ์ปลายเปิด

- ➡ วิธีวิจัยเชิงปริมาณ: การหาความรู้สนับสนุนเชิงบวก, กลยุทธ์การสืบค้นข้อมูลเชิงทดลอง, และมาตรวัดทัศนคติต่างๆ ทั้งก่อน-หลังการทดสอบ
- ➡ วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ: การหาความรู้สนับสนุนเชิงสร้างสรรค์, การออกแบบเชิงชาติพันธุ์วรรณนา และการสังเกตการณ์พฤติกรรม
- ➡ วิธีวิจัยเชิงคุณภาพ: การหาความรู้สนับสนุนเชิงมีส่วนร่วม, การออกแบบเชิงบรรยายพรรณนาโวหาร, และ การสัมภาษณ์แบบปลายเปิด
- ➡ วิธีวิจัยเชิงประสมประสาน: การหาความรู้เชิงปฏิบัติ, การเก็บรวบรวมข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพตามลำดับ

ปัจจัยต่างๆ ที่ส่งผลกระทบต่อทางเลือกวิธีการใดวิธีหนึ่งสำหรับการออกแบบงานวิจัยนั้น พิจารณา 3 ปัจจัยในการตัดสินใจ คือ ปัญหาการวิจัย, ประสบการณ์ส่วนตัวของผู้วิจัย, และ ผู้รับประโยชน์จากรายงานวิจัย นี้

การเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัย :

ปลายปี พ.ศ.2536 กองทุนการเงินระหว่างประเทศ (IMF) ได้ปรับปรุงรายการของบัญชีย่อยต่างๆ ในดุลการชำระเงินให้มีมาตรฐานมากขึ้น ชักชวนให้ประเทศสมาชิกของ IMF ปรับปรุงตามเพื่อให้เกิดการศึกษาเปรียบเทียบดุลการชำระเงินระหว่างประเทศต่างๆ สะดวก และ ถูกต้องมากขึ้น ธนาคารแห่งประเทศไทยจึงได้ปรับปรุงรายการในดุลการชำระเงิน ดังนั้น ปัจจุบันบัญชีดุลการชำระเงินของประเทศต่างๆ และของไทย จึงมีส่วนประกอบดังนี้

1. คุลบัญชีเดินสะพัด (Current Account) ซึ่งประกอบด้วย คุลการค้าและคุลบริการ รายได้ คุลบริจาต (Current Transfer) รวมเฉพาะการบริจาตในรูปสินค้าและบริการ
2. บัญชีทุนและการเงิน (Capital & Financial Account)
3. บัญชีทุนสำรองต่างประเทศ (International Reserve Account)

ตามหลักการแล้ว “บัญชีคุลการค้าระเงิน” ที่แสดงถึงการรับและการจ่ายเงินตราต่างประเทศ นั้น จะประกอบด้วยบัญชีเดินสะพัด และ บัญชีทุนและการเงิน เท่านั้น ซึ่งเรียกส่วนนี้ว่า “เหนือเส้น” ส่วนบัญชีทุนสำรองระหว่างประเทศ เรียกว่า “ใต้เส้น”

1. บัญชีเดินสะพัด (Current Account)

บัญชีเดินสะพัดแบ่งออกเป็น 4 บัญชีย่อย ได้แก่ คุลการค้า (Balance of Trade) คุลบริการ (Services Account) รายได้ (Income) และคุลบริจาต (Current Transfer) ถ้านำส่วนของบริการมารวมเข้ากับส่วนของสินค้า เราเรียกว่า คุลสินค้าและบริการ (Balance of Trade and Services)

1.1 คุลการค้า (Balance of Trade) คือ ส่วนต่างมูลค่าของสินค้าเข้าและสินค้าออกของประเทศ ผลต่างสุทธิถ้ามีค่าเป็นบวก ก็แสดงว่ารายรับจากการขายสินค้าออกมีมูลค่ามากกว่ารายจ่ายในการสั่งสินค้าเข้า ซึ่งเรียกว่า คุลการค้าเกินคุล (Surplus) ถ้าผลต่างสุทธิมีค่าติดลบ หมายความว่า รายรับจากการส่งออกมีมูลค่าน้อยกว่า รายจ่ายการสั่งเข้า ซึ่งเรียกว่า คุลการค้าขาดคุล (Deficit)

- 1.2 คุลบริการ (Services Account) ประกอบด้วยรายการต่างๆ ดังนี้

- 1). ค่าขนส่ง (Transportation) แบ่งเป็น 3 รายการย่อย ได้แก่ ค่าขนส่งสินค้า (Freight) ค่าโดยสาร (Passengers) และอื่น ๆ (Others) บริการเหล่านี้มีทั้งที่ซื้อจากต่างประเทศ และ ขายให้ต่างประเทศ

- 2). การเดินทางระหว่างประเทศ (Travel) ส่วนใหญ่เป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการเดินทางท่องเที่ยว ในกรณีของประเทศไทย ปีหนึ่ง ๆ รายการนี้นำเข้าเงินตราต่างประเทศเป็นจำนวนไม่น้อย นับวันจะมีความสำคัญมากขึ้นเรื่อย ๆ เมื่อชาวต่างประเทศเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวในประเทศไทย ค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ระหว่างพักอยู่ในประเทศไทยจะรวมอยู่ในรายการนี้ เช่น ค่าที่พัก ค่าอาหาร ค่าบริการนำเที่ยว ค่าใช้จ่ายซื้อสินค้าต่างๆ เป็นต้น

- 3). ค่าใช้จ่ายของรัฐบาล ซึ่งไม่รวมอยู่ในรายการอื่นๆ (Government n.i.e., not included elsewhere) ตามปกติ บางหน่วยงานของรัฐบาลนอกจากจะมีรายจ่ายภายในประเทศแล้ว ยังมีรายจ่ายนอกประเทศอีกด้วย เช่น รายจ่ายทางทหารที่ปฏิบัติงานอยู่นอกประเทศ และรายจ่ายทางการทูต เป็นต้น

4). บริการอื่น ๆ คือ รายการอื่น ๆ ที่อยู่นอกเหนือรายการบริการที่กล่าวมาข้างต้น ที่สำคัญได้แก่ การสื่อสาร การก่อสร้าง ลิขสิทธิ์/สิทธิบัตร การประกันภัย และรายการเบ็ดเตล็ดอื่น ๆ เช่น การเชิญนักแสดงชาวต่างประเทศมาแสดงในประเทศ เป็นต้น

1.3 รายได้ (Income) ประกอบด้วย ค่าตอบแทนแรงงาน และ รายได้จากการลงทุน แรงงานไทยที่ไปทำงานในต่างประเทศ และส่งค่าจ้างเงินเดือนมาให้ครอบครัวไทย รายได้จากการลงทุน คือ ผลประโยชน์ตอบแทนที่ได้รับจากการลงทุนในต่างประเทศทั้งของเอกชนและรัฐบาลรวมกัน

1.4 บัญชีเงินโอนและบริจาด (Current Transfer) เงินโอน หมายถึง เงินที่ผู้รับได้เปล่า โดยไม่ต้องให้สินค้าและบริการแก่ผู้จ่ายเงินเป็นการตอบแทน รายการนี้มีทั้งเงินโอนของเอกชนและรัฐบาล การโอนเงินของเอกชนส่วนมากเป็นการส่งเงินไปให้ญาติพี่น้องในต่างประเทศ แต่ไม่รวมการส่งค่าจ้างเงินเดือน ส่วนการโอนเงินของรัฐบาลเป็นการให้ความช่วยเหลือระดับประเทศในด้านต่างๆ โดยประเทศผู้รับไม่ต้องตอบแทนผู้ให้ในรูปแบบของสินค้าบริการ

2. บัญชีทุนและการเงิน (Capital & Financial Account)

2.1 Capital Account ประกอบด้วย การยกเลิกหนี้ (เจ้าหนี้ไม่คิดใจทวงถาม) การโอนเงินของผู้อพยพ หนี้สิน/ทรัพย์สินของสินทรัพย์ที่มีใจเพื่อการผลิตและการลงทุน รายการเหล่านี้เดิมรวมอยู่ในบัญชีเงินโอนและบริจาด

2.2 Financial Account ประกอบด้วย การลงทุนโดยตรง (Direct Investment) และการลงทุนโดยทางอ้อม (Indirect Investment) การลงทุนโดยตรงของเอกชน หมายถึง เจ้าของเงินทุนเป็นผู้ดำเนินกิจการนั้นด้วย

ส่วนการลงทุนโดยทางอ้อม หมายถึง เจ้าของเงินทุนมิใช่ผู้ประกอบการโดยตรง ได้แก่ การลงทุนในหลักทรัพย์ โดยมากเป็นหุ้นชนิดต่างๆ ของหน่วยธุรกิจ การฝากเงินไว้กับธนาคารพาณิชย์ หรือบริษัทเงินทุน ผลตอบแทนของการลงทุนทางอ้อมคือ ดอกเบี้ยและเงินปันผล

การเคลื่อนย้ายเงินทุนของภาครัฐบาล รัฐบาลอาจกู้เงินจากประชาชนหรือหน่วยงานเอกชนภายในประเทศ หรือสถาบันการเงินต่างประเทศ เพื่อนำเงินมาใช้จ่ายในโครงการพัฒนาต่างๆ

ขณะเดียวกัน กรณีที่ธนาคารแห่งประเทศไทยนำเงินตราต่างประเทศที่สะสมอยู่ในกองทุนสำรองระหว่างประเทศไปซื้อหลักทรัพย์ในต่างประเทศ หรือฝากธนาคารต่างประเทศเพื่อหาประโยชน์ตอบแทน จะไม่กระทบต่อบัญชี Financial Account เพราะเป็นเพียงการเปลี่ยนการถือทรัพย์สินอย่างหนึ่งไปเป็นทรัพย์สินอีกอย่างหนึ่งในกองทุนสำรองระหว่างประเทศ

3. บัญชีทุนสำรองระหว่างประเทศ (International Reserve Account)

ทุนสำรองระหว่างประเทศแบ่งเป็น 2 ส่วน ส่วนหนึ่ง เป็นกรรมสิทธิ์ของประเทศชาติ ส่วนรวม ทำหน้าที่ 2 ประการพร้อมกัน คือ เป็นทุนหนุนหลังการออกธนบัตร และ รักษาสภาพคล่องการ

ชำระหนี้ระหว่างประเทศ ประกอบด้วยสินทรัพย์ต่างๆ ได้แก่ ทองคำที่เป็นหลักทรัพย์เงินตรา (Monetary Gold) เงินตราต่างประเทศบางสกุลที่ยอมรับกันแพร่หลายในการชำระหนี้ระหว่างประเทศ หลักทรัพย์ระยะสั้น และ ระยะยาว ที่มีเงินต้นและผลตอบแทนเป็นเงินตราต่างประเทศ และสิทธิถอนเงินจากกองทุนการเงินระหว่างประเทศ (SDRs)

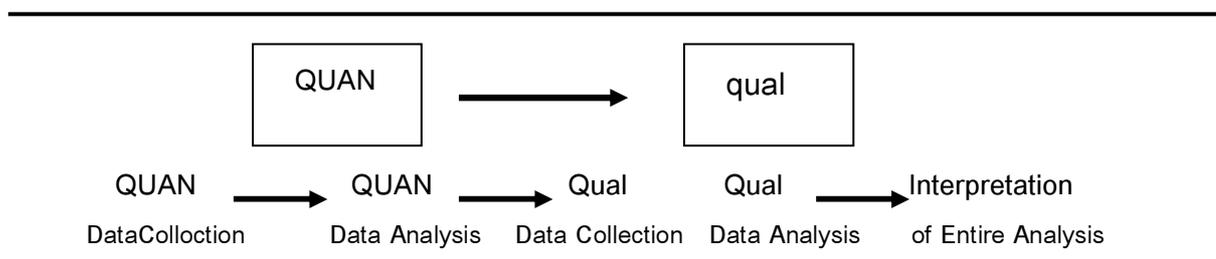
นอกจากนี้ วิธีการต่างๆ ตามปกติของการเก็บรวบรวมข้อมูล ซึ่งมักขึ้นอยู่กับที่ตั้งเขตแบบปลายเปิด การสัมภาษณ์ และการค้นคว้าจากเอกสาร ขณะนี้ จำต้องรวมไว้ด้วยวัสดุองค์ประกอบต่างๆ อย่างกว้างขวาง (Array of materials) อาทิเช่น

- e-mail,
- แฟ้มข้อมูล (scrapbooks)
- Internet (Virtual Library)
- รูปแบบอื่นๆ ที่กำลังเกิดขึ้น (ตามตารางด้านล่าง)

ดังนั้น ข้อมูลที่เก็บรวบรวมมาจึงเกี่ยวข้องกับ ตำรา เอกสาร (หรือถ้อยคำ) และ ข้อมูลที่เป็นภาพลักษณ์ (หรือรูปภาพ) ต่าง ๆ

ตารางที่ 3 กลยุทธ์ต่าง ๆ เรียงตามลำดับ(Sequential Strategies)

การออกแบบเชิงบรรยายเรียงตามลำดับ (3. ก) (Sequential Explanatory Design)

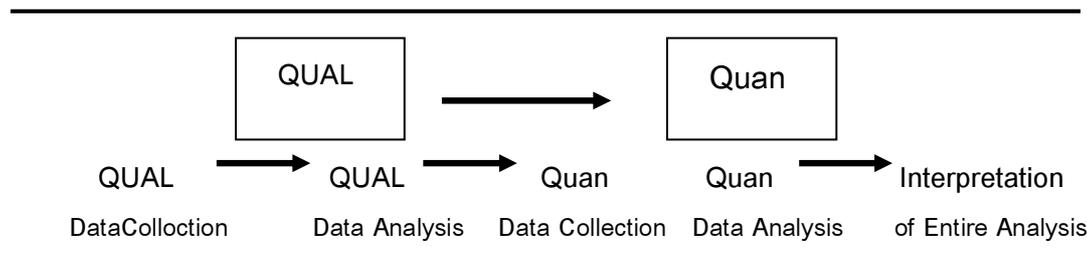

กลยุทธ์แบบนี้ตรงที่สุดของวิธีแบบผสมผสานสำคัญ ๆ ตามกลยุทธ์เรียงตามลำดับทั้งสามประเภทดังกล่าว มีลักษณะเป็นการเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ และตามมาด้วยการเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ทั้งสองวิธีนี้บูรณาการเข้าด้วยกันระหว่างขั้นตอนการแปล / ตีความของการวิจัย

วัตถุประสงค์ก็คือเพื่อใช้ผลลัพธ์ของเชิงคุณภาพมาช่วยอธิบายและตีความการค้นพบของงานวิจัยเชิงปริมาณ โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะเป็นประโยชน์มาก เมื่อผลลัพธ์ที่ไม่คาดฝันเกิดมาจากการวิจัยเชิงปริมาณ¹ ในกรณีนี้ การเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพที่ตามมา สามารถนำมาใช้เพื่อตรวจสอบผลลัพธ์อันน่า

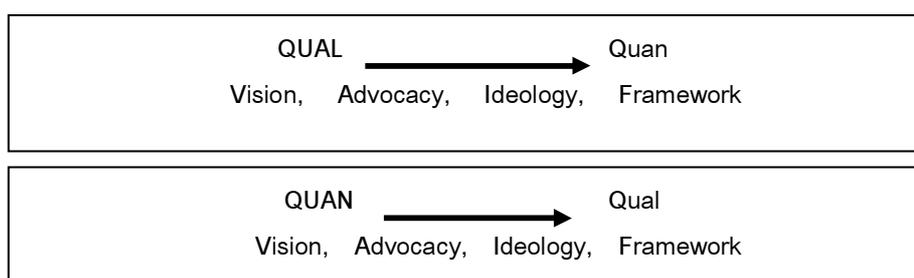
¹ Morse, J.M. (1994). Designing funded qualitative research. In N.K. Denzin & Y.S.Lincoln (Eds.) Handbook of qualitative research (pp.220-235). Thousand Oaks, CA: Sage.

แปลกใจเหล่านี้ ในรายละเอียดได้มากขึ้น ลักษณะที่ตรงประเด็นของการออกแบบชนิดนี้จึงเป็นจุดแข็งที่สำคัญ อย่างหนึ่ง ง่ายต่อการนำมาใช้เพราะแต่ละขั้นตอนชัดเจน, ขั้นตอนต่าง ๆ แยกจากกัน ทั้งง่ายต่อการบรรยาย และ เขียนรายงาน จุดอ่อน ก็คือ ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล ด้วยขั้นตอนที่แยกกันสองขั้นตอน นี่คือ ผลเสีย (Drawback) หากทั้งสองขั้นตอนให้ลำดับความสำคัญเท่าเทียมกัน การออกแบบเชิงสืบค้นเรียงตามลำดับ (3. ข.) (Sequential Exploratory Design)

ณ ระดับขั้นพื้นฐานที่สุด จุดประสงค์ของกลยุทธ์นี้ ก็เพื่อใช้ข้อมูลเชิงปริมาณ และ ผลลัพธ์มาช่วยในการตีความการค้นพบเชิงคุณภาพ ทั้งนี้ ก็เพื่อค้นคว้า แสวงหาปรากฏการณ์ Morgan² เสนอแนะว่า การออกแบบชนิดนี้เหมาะสมที่จะใช้เมื่อทำการทดสอบองค์ประกอบต่างๆ ของ ทฤษฎีที่เกิดขึ้น อันเป็นผลมาจากขั้นตอนเชิงคุณภาพ อีกทั้งสามารถนำมาใช้เพื่อ อ้างสรุป (generalize) การค้นพบเชิงคุณภาพต่อขนาดตัวอย่าง (samples) ที่ต่างกัน แต่ Morse อ้างถึงจุดประสงค์อย่างหนึ่งของการเลือกวิธีการนี้ เพื่อตรวจสอบถึงการกระจายของปรากฏการณ์ภายในประชากรที่ถูกเลือกมาใช้วิเคราะห์ กลยุทธ์ชนิดนี้ถูกนำมาใช้ เมื่อผู้วิจัยพัฒนา และ ทำการทดสอบเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การออกแบบเชิงแปลค่าเรียงตามลำดับ (3. ค.) (Sequential Transformative Design)

จุดประสงค์ของการออกแบบชนิดนี้ ก็เพื่อ ใช้วิธีการต่างๆ ที่ดีที่สุดต่อมุมมองเชิงทฤษฎี ของผู้วิจัย ด้วยการใช้อย่างน้อยทั้งสองขั้น ผู้วิจัยประเภทนี้อาจจะสามารถมีอิทธิพล

² Morgan, D. (1998). Practical Strategies for combining qualitative and quantitative methods: Application to health research. *Qualitative Health Research*. 8(3). 362-376.

ต่อมุมมองอันหลากหลาย ช่วยผู้สนับสนุนร่วมงาน ได้ดีขึ้น หรือมิฉะนั้น ทำให้เข้าใจปรากฏการณ์ หรือ กระบวนการที่เปลี่ยนแปลงไปได้ดีขึ้น อันเป็นผลมาจากการศึกษา วิจัย

แบบจำลองนี้ เป็นการแบ่งส่วนจุดแข็ง และ จุดอ่อนเชิงระเบียบวิธีวิจัย ของวิธี ผสมผสานตามลำดับทั้งสองวิธี ประโยชน์ของขั้นตอนที่แตกต่างกันช่วยให้เกิดความสะดวกในการ นำไปปฏิบัติใช้งานได้สำเร็จ , ในการอธิบายบรรยายความ (Description) และเป็นการแบ่งปัน ผลลัพธ์กัน แม้ต้องใช้เวลาในขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลก็ตาม